

ἐνίοτε δὲ χονδροειδῆς τις ξυλίνη σκευοθήκη ἢ ἐρμάριον ἀποτελοῦσι τὴν ἐπιπλοσκευήν. Ἐνταῦθα τῶν οἰκιῶν ἔχουσιν ἓνα ἔτι θάλαμον προωρισμένον διὰ τὰς γυναῖκας. Ἐκαστον χωρίον κέκτηται ἴδρυμα, εἶδος χανίου, ἐν ᾧ διανυκτερεύουσιν οἱ περιηγηταὶ καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν, εἰς τοῦτο δὲ πολλοὶ τῶν χωρικῶν μεταβαίνουσιν, ἵνα μάθωσι νέα· οἱ σκώληκες εὐμεροῦσιν ἐν τούτῳ.

Τὴν ἀπὸ τοῦ Κουνάβ εἰς Βουνδεμυρὰν ἀπόστασιν διηλύσαμεν ἐντὸς ὁκτὼ ὥρων διὰ τῶν ἡμετέρων ἵππων. Ἐγευματίσαμεν ἐν Βάρτῳ· μαλονότι δὲ ἐν τῷ τοῦ Κίπερτ χάρτῃ σημειοῦται τὸ χωρίον τοῦτο Βάρτο-καλέ, οὐδὲ ἔγνος, ἐν αὐτῷ φρουρίῳ ἀπαντᾷ. Ἡ ἀγορὰ ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἢ τριῶν ἐργαστηρίων, τηρουμένων ὑπὸ Ἀρμενίων. Τὸ Βάρτον, ὅπερ ἔχει διοικητήν, καταλαμβάνει τὸ ἄκρον πεδιάδος ἀρκετὰ καλῶς κεκαλλιεργημένης, ἐν ᾗ πολλὰ εὐρηνται διεσπαρμένα χωρία. Ἀπὸ τοῦ Βάρτου εἰς Τσανλὶ ὑπάρχει ὁδὸς πρὸς τὸ δυτικὸν τμήμα. Ἐν τῷ ἄκρῳ τῆς πεδιάδος τοῦ Βάρτου εὐρομεν λειμῶνα, ἢ χλοερὰ κατὰστασις τοῦ ὁποῦ ἐξηγεῖται ὑπὸ τῆς ἐλώδους βάσεως, ἐφ' ἧς κεῖται. Ὁ τὸ Βουνδεμυρὰν ἀρδεύων ποταμός, περιβάλλεται ὑπὸ δένδρων ἱκανῶς μεγάλων, ἢ δ' αὐτόθι θέσις ἦτο καταλληλοτάτη πρὸς κατασκήνωσιν ἡμῶν. Τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ χωρίου ἀπουσιάζοντος πολλὰς ἐκρούσαμεν θύρας, ζητοῦντες προμηθείας· πανταχόθεν ὅμως ἡκούσαμεν ἀνεξαίρετως τὴν λέξιν: τσι γ χ ἂ (δὲν ὑπάρχουσιν) καὶ τοῦτο μόνον διότι γενικὸς ἐπικρατεῖ φόβος μήπως δὲν πληρωθῶσι διὰ τὰς προμηθείας, ὥσπερ θὰ ἐχορήγουν. Ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθημεν ἀπειλήσαντες νὰ ἀποστείλωμεν χωρικὸν τινα, ὅστις νὰ φροντίσῃ πρὸς ἐξέυρεσιν τροφῶν, οὗτος δὲ ἤρξατο φωνῶν τότε ἀνὰ τὸ χωρίον: « τίς πωλεῖ τοῖς μετρητοῖς ὡά, γάλα, ἀφρόγαλα, ἄρτον; » Ἄλλ' οὐδεὶς ἀπήντησεν. Ἐξαντληθείσης τῆς ὑπομονῆς μου ὕψωσα λαμπρὰν μάστιγα καὶ ἀπήτησα τὴν προσαγωγὴν προμηθειῶν αὐτοστιγμεί. Ἐκαστοῦ προσκομίσαντος τότε ἀνὰ δύο ἢ τρία ὡά καὶ μικρὰν ποσότητα γάλακτος, ἐν τῇ ἐλαχίστῃ δυνατῇ ποσότητι, κατηρτίσθη ἐκ τοῦ ὅλου ἐπαρκὲς ποσὸν προμηθειῶν, ὅπερ πληρώσας ὑπέστρεψα εἰς τὴν σκηνήν. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐλαχίστου τούτου ἀποτελέσματος δύο ὅλαι ἀπητήθησαν ὥραι· μετὰ τινος ὅμως στιγμῆς πολλοὶ φέροντες ὡά, γάλα κλπ. προσήλθον, προσφέροντες ἡμῖν τοιαῦτα εἰς ἀγοράν· πρόδηλον ὅτι ἡ προηγούμενη ἡμῶν πληρωμὴ ἐνέπνευσεν αὐτοῖς θάρρος. Διελθόντες εἶτα τὸ χωρίον Βασικὰν διέβημεν πολλοὺς λόφους καὶ ἐπὶ τέλους ἐφθάσαμεν εἰς Ἀβαδὰν καὶ μετὰ δέωρον δίστασμα εἰσῆλθομεν εἰς ἀρμενικὴν μονήν.

(Ἀκολουθεῖ).

Ἡ ΕΜΠΝΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

— Δὲν θὰ τὸ ἔκαμνον ποτέ, Σῶμερς! Ἀκούεις ἐκεῖ νὰ ἐκθέσω εἰς τοιοῦτον ἀστήμαντον μέρος, ὡς τὸ Γκῶδαμ, εἰκόνα, γενικῶς ἐπαινεθεῖσαν ἐν τῷ παλαιῷ κόσμῳ καὶ κερδίσασαν τὴν θέσιν τῆς τιμῆς ἐν τῇ βασιλικῇ ἀκαδημίᾳ! Δὲν γνωρίζεις, φίλε μου, ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ βλέπουν μετὰ φθόνου τοὺς ξένους ζωγράφους;

— Λησμονεῖς ὅτι εἶμαι Ἀμερικανός, ἀπήντησε μεθ' ὑπερηφανείας ὁ ζωγράφος· ἄλλως τε, μετὰ τινα διακοπὴν προσέθηκε, τὸ πρότυπον τῆς εἰκόνης ταύτης εὐρίσκεται κάπου ἐδῶ ἐν Νέξ Γ'όρκχ'· τοῦλάχιστον ἄλλοτε εὐρίσκειτο· καὶ ἐκ τῆς προσδοκίας ν' ἀνεύρω αὐτὴν κρέμονται ὅλαι αἱ περὶ μελλούσης εὐτυχίας ἐλπίδες μου.

— Pardon, Monsieur. Ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ὑπῆρξατε εἰς ἐξ ἡμῶν, ὥστε ἐλησμόνησα ὅτι καί τις σας εἶναι ἡ γῆ τῆς Ἀμερικῆς. Λοιπὸν ἡ εἰκὼν αὕτη ἔχει τὴν ἱστορίαν της; Ἐὰν δὲν εἶναι ὅλως ἰδιαιτέρα ἡ χαρὰ κτήρας θλιβεροῦ, μοὶ ἐπιτρέπετε, mon cher ami, νὰ ζητήσω ν' ἀποκαλύψῃτε αὐτὴν εἰς τοὺς φίλους σας τοῦ atelier;

— Αἱ περιστάσεις ἐκεῖναι διατηροῦνται ζωηρόταται ἐν τῇ μνήμῃ

μου, εἶπεν ὁ ζωγράφος μετὰ σιωπὴν στενοχωροῦσαν τὸν σύντροφόν του. Ἡ δυστυχὴς μήτηρ μου Θεὸς ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν της, ἂν καὶ σχεδὸν δὲν ὑπῆρξε μήτηρ πρὸς ἐμέ! — ἡ ἀθλίᾳ φωλεά, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν ἐστίαν μας, τὸ χαμηλὸν δωμάτιον, ἐν τῷ ὁποίῳ ὤνειροπόλουν, εἴτε ἐργαζομῶς, εἴτε κοιμώμενος, τὰ χυδαῖα σχεδιογραφήματα ἐπὶ τοῦ τοίχου, γινόμενα εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης — τῆς μόνης μου φίλης, ἕως οὗ ἐκείνη ἦλθε. Νομίζω ὅτι ἐμίσουν τὴν ζωὴν, Γρηγόριε, τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. Γνωρίζω ὅτι ἐμίσουν τοὺς ἀλαζόνας, εὐτυχεῖς καὶ πλουσίους, οἱ ὅποιοι παρήλαυνον πρὸ ἐμοῦ ἐντὸς τῶν μεγαλοπρεπῶν ἀμαξῶν των, γελῶντες ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν ρακῶν μου ἢ ρίπτοντές μοι δεκάρας ἐξ ἐλέους ἢ περιφρονησεως, ἀδιάφορον τὸ αἶσθημα ποῖον· δι' ἐμέ ἦτο τὸ αὐτό. Ἐμίσουν αὐτοὺς ἕνεκα τοῦ πλούτου των καὶ τῆς πτωχείας μου, τῆς εὐδαιμονίας των καὶ τῆς ἰδικῆς μου κακοδαιμονίας· καὶ εἰς Θεὸς μόνος ἡξέυρει ποῦ θὰ κατέληγεν ὅλον τὸ μῖσός μου, ἐὰν μὴ ἐνεφανίζετο αὕτη — ἡ ἐμ π ν ε υ σ ι ς τ ο ῦ ζ ω γ ρ ᾶ φ ο υ !

Ἐξήγαγε τοῦ στῆθους του ἐν μικύλλον ἐκ πολυτίμου ξύλου κυτίον.

— Ἰδε, εἶπε παρουσιάζων μικρὸν κομβολόγιον μαργαριτῶν, πόσον εἶναι καθαρὰ ὡς ἐκείνη, ἥτις μοι τὰ ἐδώρησε, — εἰς ἐμέ, τὸν πτωχόν, τὸν ρακενθότην, τὸν ἀπέλπιδα παῖδα, τοῦ ὁποῦ ἡ ζωὴ ἦτο τίποτε! Καὶ ὠρκίσθη ὅτι θὰ καταστῶ ἄξιος νὰ διαφυλάξω αὐτοὺς τοὺς μαργαρίτας. Ἐκαστος αὐτῶν, προσέθηκε θεωπεύων μετὰ τρυφερότητος τὰ διανυγῇ λευκά παίγνια, — ἕκαστος αὐτῶν ὑπῆρξε δι' ἐμέ τύπος τῆς ἀγνότητος, εἰς τὴν ὁποίαν ὤφειλον νὰ φθάσω, πρὶν ἢ ἀτενίσαι καὶ πάλιν τὴν πλήρη τελειότητος μορφήν της, ἢ λάβω ἐν τῇ ἰδικῇ μου τὴν λεπτὴν καὶ τρυφεράν χειρὰ της.

Ἐξηκολούθησε λέγων·

— Δὲν ἐγνώρισα τὸν πατέρα μου. Ἐκ τῶν ὀλίγων δέ, τὰ ὁποῖα περὶ αὐτοῦ μοι ἔλεγεν ἡ μήτηρ μου, νομίζω νὰ ἦτο οὗτος πολὺ ἀνώτερος αὐτῆς καὶ κατὰ τὸν νοῦν καὶ κατὰ τὴν καρδίαν καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν. Ἀπέθανεν, ὅτε ἤμην μόλις διετής, καὶ ἡ δυστυχὴς μου μήτηρ ἔπραξεν ἀναμφιβόλως πᾶν ὅ,τι ἡδύνατο χάριν ἑαυτῆς καὶ τοῦ παιδὸς της. Ἐκαθήμεθα ἐκεῖ κάτω, εἰς τὸ δῶμα παλαιᾶς οἰκίας, ὅπου βλέπεις νὰ λάμπῃ ὁ σταυρὸς τῆς μητροπόλεως, εἰς μέρος στεῖρον καὶ κάλλους καὶ ἀνέσεως. Ὅτε ἐμεγάλωσα ὀλίγον, ἐπώλουν ἐφημερίδας, μετέφερον μικρὰ δέματα ἢ ὅ,τι ἄλλο ἡδυνάμην, ὅπως αὐξήσω τὰ τόσον ἔλλειπῇ τῆς συντηρήσεώς μας μέσα.

Καὶ οὕτω διήρχοντο τὰ ἔτη, ἕως οὗ ἡρίθμουν δώδεκα. Ἐσπέραν τινά, ὅτε ἐπέστρεφον ἀπηυδακῶς καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, ἔχων ἀπώλητα τὰ ἡμίση φύλλα τῆς ἐφημερίδος, ἐστάθην καὶ ἀκούμβησα παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας, θεώμενος τὸ ρεῦμα τῆς πολυσυχνήλου ζωῆς, ἥτις, ἀναθρούσα ἐκ τῆς μιᾶς ἄκρας τῆς ὁδοῦ, κατέρρεε πρὸς τὴν ἄλλην, καὶ ἐν τῇ πικρίᾳ τῆς ψυχικῆς μου ὁδύνης παρέβαλλον ἐμαυτὸν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, τοὺς σπεύδοντας εἰς τὴν ἡρεμίαν καὶ χαρὰν τῶν πολυτελῶν των οἰκῶν. Ἡμην περίτριμμα τῆς λεγομένης κοινωνίας, καὶ τοιοῦτος θὰ εἶμαι πάντοτε πτωχός, τὸ ἐγνώριζον, ἡμην, ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν. Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιχειρισθῇ τι ἀνώτερον τῆς πωλήσεως ἐφημερίδων, τίποτε καλλίτερον ἢ νὰ παίζω μετὰ τοῦ Τῶμ, τοῦ Δὴν καὶ τοῦ Ἀρρυ ἐν τῇ Διόδῳ τῶν ρακῶν. Ὅχ εἶμαι πάντοτε ὁ Μ π ἡ λ Σ ὡ μ ε ρ ς ὁ ἐ φ η μ ε ρ ι δ ο π ὡ λ η ς, — τίποτε περισσότερον.

Αἶφνης μία κορασίς, φέρουσα λευκὴν ἐσθῆτα ἐκ μουσελίνης μετὰ κυανῶν ταινιῶν φερομένην ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ἤρχετο σκιρτῶσα ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου μέλλουσα καθ' ἑαυτήν. Τὴν ἐβλεπον σχεδὸν μετὰ θυμοῦ. Ἦτο τέκνον πλούτου, ἀπολαύουσα μειδιαιμάτων καὶ παρὰ Θεοῦ καὶ παρ' ἀνθρώπων· ἐνῷ ἐγώ, τί τὰ θέλεις, ἡ ἐπανάληψις τοῦ παραμυθιοῦ «τῆς ὥραιας καὶ τοῦ θηρίου», αὐτὸ καὶ τίποτε ἄλλο.

Τὸ παιδίον, διερχόμενον ἔρριπεν ἐν βλέμμα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ πατήσασα ἐπὶ ὀλισθηροῦ λίθου, κατέπεσε, καὶ ἡ μικρὰ της κεφαλὴ μετὰ τῆς βρογχῆς τῶν χρυσῶν βοστρύχων της, ἐπεσε βαρεῖα ἐπὶ τοῦ σκληροῦ βράχου, παρὰ τὸν ὁποῖον ἰστάμην. Τὴν ἀνήγειρα ἀμέσως καὶ τὴν ἔφερα καὶ ἐναπέθηκα ἐπὶ τῆς ὀλίγης γλότης, ἥτις ὑπῆρχεν ἐντὸς τῆς μικρᾶς αὐλῆς μας, διότι ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐθεώρουν ἀσέβειαν πρὸς αὐτὴν νὰ τὴν εἰσαγάγω. Ἐφερα ὀλίγον ὕδωρ ὅπως πῆχαι καὶ διὰ τῶν χυδαίων καὶ ἡλιοκαυμένων χειρῶν μου ἔλουσα τὴν μικρὰν καὶ λευκὴν μορφήν, ἕως οὗ ἀνε-

φάνη ἀμυδρά της ἐρυθρότης καὶ ἠνοίχθησαν μετ' ἀπορίας οἱ ὀφθαλμοὶ της.

«— Εἶσαι πολὺ χτυπημένη ; » τὴν ἠρώτησα.

«— Νομίζω ὅχι. Πῶς νομάζεσαι ; »

«— Μπῆλ Σῶμερς· καὶ σὺ ;

«— Βέσση-Βέσση Θόρν· δὲν μοι ἀρέσκει τὸ ὄνομα Μ π ῆ λ—θὰ σὲ λέγω Οὐήλλυ», εἶπεν ἐγειρομένη καὶ θεωροῦσα τὸν κατεσχιμαμένον πῖλον μου, καὶ τὰ ράκη τῆς περιβολῆς μου καὶ τοὺς γυμνοὺς πόδας μου, ὥστε ἐξ οἴκτου πρὸς ἑμαυτὸν ἐπληρώθησαν δακρύων οἱ ὀφθαλμοὶ μου.

«— Πηγαίνεις εἰς τὸ σχολεῖον, Οὐήλλυ ; » μὲ ἠρώτησεν.

«— Ὅχι· ὑποκείμενα τῆς τάξεώς μου δὲν ἔχουν καιρὸν διὰ βιβλία ».

«— Διὰ τί ; »

«— Διὰ τί ; ἀπῆντησα ὡς ἤχώ. Διότι πρέπει νὰ πωλῶ ἐφημερίδας ὅπως φέρω ψωμί καὶ βούτυρον διὰ τὴν μητέρα μου καὶ ἑμαυτὸν. Προστίμως ὅμως νὰ μὴ σοὶ τὸ ἔλεγον ».

«— Διὰ τί νὰ μὴ μοὶ τὸ ἔλεγες ; » μὲ ἠρώτησεν ἀτενίζουσά με διὰ τῶν διαγυῶν καὶ γλυκέων ὀφθαλμῶν της διὰ βλέμματος τοιούτου, ὅποιον εἰσέδυνεν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου.

«— Διότι τί μέλει εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς θέσεώς σου τί κάμει εἰς πτωχὸς ρακενδύτης ὡσάν ἐμέ ; » Ἰδε τὸν ἑαυτὸν σου, κυρία Βέσση, καὶ ἐμέ. Ἰδε τὰ ὠραῖά σου κυανᾶ ὑποδήματα καὶ τὰ ἰδικά μου χονδρά καὶ γυμνά πόδια. Σὺ εἶσαι πλουσία καὶ καλὴ καὶ εὐτυχής· ἐγὼ εἶμαι πτωχὸς καὶ κακὸς καὶ δυστυχής καὶ βεβαίως δὲν θὰ γίνω ποτὲ τίποτε καλλίτερον. Ἐὰν εἶχον χρήματα, θὰ ἐξωγράφισον εἰκόνας. Βλέπεις ἐκεῖνην τὴν τρύπαν ἐκεῖ εἰς τὴν ὀροφὴν ; εἶπον δεικνύων τὴν καλύβην μας. Ἐκεῖνο εἶνε τὸ παράθυρον τοῦ δωματίου μου. Ποτὲ δὲν εἶδε ὕαλον—καὶ δὲν θὰ ἴδῃ σοὶ ἐγγυῶμαι,—ἀλλ' ἐκεῖ μέσα λάμπει ἡ σελήνη, καὶ ἐκεῖ κάθεται ὀλοκλήρους νύκτας καὶ κάμνω εἰκόνας ἐπὶ τοῦ τοίχου, πολὺ χονδροειδεῖς, πολὺ χυδαῖας δέχως ἄλλο, εἰκόνας ὅμως—ἰδικὰς μου εἰκόνας ! Ὅσα κάμω ἀπόψε καὶ ἄλλην εἰκόνα, Βέσση· καὶ ἂν εἶχον τὴν ἐλαχίστην τύχην εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, θὰ ἐξωγράφισον, θὰ ἐξωγράφισον εἰκόνας χωρὶς τέλους ! »

«— Ἡξεύρω ὅτι θὰ γείνης ἀνὴρ μίαν ἡμέραν», μοὶ εἶπε μειδιῶσα γλυκύτατα· «μέγας καὶ καλὸς ἀνὴρ ὅπως εἶναι ὁ πατήρ μου, καὶ θὰ ἔχῃς μεγάλην οἰκίαν καὶ ὑπηρετίας καὶ ἵππους, καὶ ἴσως ἔν μικρὸν κοράσιον ὡσάν ἐμέ, μὲ ὠραῖα κυανᾶ ὑποδήματα καὶ ὠραῖον περιδέραιον μαργαριτῶν ὡσάν αὐτό. Σοὶ ἀρέσκει, Οὐήλλυ ; » μὲ ἠρώτησε, λύουσα αὐτὸ καὶ τείνουσά το πρὸς ἐμέ.

«— Φόρεσέ το πάλιν εἰς τὸν λαιμόν σου, κυρία Βέσση», τῇ ἀπῆντησα μετὰ βαθέως στεναγμοῦ. «Γνωρίζω ὅτι εἶναι μία μικρὰ περιουσία· περιουσία ὅσην δὲν ἐλπίζω ποτέ, ποτὲ νὰ ἀποκτήσω. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ τὸ ἐγγίσω. Ὁ Θεὸς σὲ ἀγαπᾷ καὶ ἡ ζωὴ λάμπει ἐνώπιόν σου, Βέσση· ἀλλὰ διὰ τὸν Μπῆλ Σῶμερς, τὸν ἐφημεριδοπώλην, μέλλον δὲν δπάρχει—κανένα».

«— Δὲν πρέπει νὰ ὀμιλῇς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον», μοὶ ἀπῆντησεν ὀμιλοῦσα βραδέως. «Ἡ μητέρα μου λέγει ὅτι ὅταν πράττωμεν τὸ καλόν, ὁ Θεὸς φροντίζει διὰ τὴν εὐτυχίαν μας· καὶ ἔὰν δὲν ὀμιλήσῃς καὶ πάλιν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ προσπαθήσῃς νὰ εἶσαι καλὸς ἴσως σοὶ ἐπιτρέψῃ ἐκεῖνος νὰ ζωγραφίσῃς ἑτὶ ὠραίας εἰκόνας, μίαν ἡμέραν !

«— Μίαν ἡμέραν ! » Ὡ ! ἔὰν ἡδυνάμην νὰ τὸ πιστεύσω ! » ἀπῆντησα μελαγχολικῶς.

Τὴν ἐπομένην ἐσπέραν, ὅταν ἐπέστρεψα εἰς τὴν καλύβην μας, εἰς ὑπηρετίαν μετὰ οἰκοστολῆς περιέμενεν εἰς τὴν φραγὴν τῆς αὐλῆς καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου ἓν μικρὸν δέμα καλῶς δεμμένον καὶ ἄνευ λέξεως ἀνεχώρησεν ἐπισευμένως. Ἦνοιξα μετὰ νευρικής ταραχῆς τὸ δέμα· Ἐντὸς αὐτοῦ εὗρον ἓν μικρὸν κυτίον ἐκ πολυτίμου ξύλου περιέχον τοὺς γαλακτώδεις μαργαρίτας ! Μήπως ὤνειρευόμην ! Ἐπῆρχε περιπλέον καὶ μία ἐπιστολή. Ἰδοὺ αὕτη :

«Κύριε Οὐήλλυ Σῶμερς,—Ἐπῆρξες φίλος τῆς θυγατρὸς μου καὶ σοὶ εὐχαριστῶ. Ἡ Βέσση σοὶ στέλλει τὸ περιδέραιον, τὸ ὅποιον ἐθεώρησες πτόσην μεγάλην περιουσίαν, καὶ συγχρόνως σοὶ στέλλω κατὶ ἄλλο, τὸ ὅποιον ἴσως θὰ σοὶ γίνῃ πρῶτον μεγαλειτέρου καλοῦ· κατὶ, τὸ ὅποιον «τοῦλάχιστον θ' ἀνακουφίσῃ τὴν θέσιν σου, ἐνῷ ἐν τῷ μεταξύ, ἔὰν θέλῃς, ἀκολουθεῖς τὰς δόνηάς μου.

«Πηγαίνεις εἰς τὸν ἀριθμὸν 13 τῆς δεκάτης ὁδοῦ καὶ ζητεῖς τὸν Ἀρ·» θοῦρον Ἑλλιοτ, ζωγράφον. Τῷ λέγεις ὅτι ἐπιθυμεῖς νὰ γείνης μαθητῆς του. Ἐὰν σὲ δεχθῇ, ἄρχισε ἀμέσως ἐργασίαν. Ὅα φροντίζω περὶ σοῦ » ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἂν εἶσαι ἐργατικὸς καὶ τακτικὸς τὸ ἔγκλειστον ποσὸν θὰ σοὶ στέλλεται τακτικῶς κατὰ μῆνα.

Μαρτίνος Θόρν.

Ἡ ἐπιστολὴ περιέκλειεν ἓν γραμματίον πενήτηντα δολλαρίων.

«— Ὡ ! Βέσση, Βέσση Θόρν ! θὰ γίνω ἀνὴρ πρὸς χάριν σου ! » ἀνέκραξα, «ἀρκεῖ νὰ μὲ προστατεύσῃ ὁ Θεός ! » Καὶ μὲ ἐπροστάτευσες, Γρηγόριε.

«Καὶ δὲν τὴν ἐπανεῖδες πλέον ;

«Οὐδέποτε. Ὁ πατήρ της, ἀριστοκρατικῶν ἱθῶν ἄνθρωπος, μοὶ ἔστειλε τὰ πενήτηντα δολλάρια τὴν πρώτην ἡμέραν ἐκάστου μηνὸς ἐπὶ ἓν ἔτος, ἀλλὰ προφανῶς δὲν ἐπεθύμει ν' ἀναγνωρίσω αὐτοπροσώπως τὴν χάριν, διότι ἐξ ἀρχῆς ἐφρόντισε νὰ μοὶ γράψῃ ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ τὸν ἴδω. Μετὰ ἓν ἔτος ἀπέθανεν ἡ μήτηρ μου. Μετέβην μετὰ τοῦ διδασκάλου μου εἰς Εὐρώπην, ὅπως σπουδάσω τὰ ἔργα τῶν διαστίμων τοῦ παλαιοῦ κόσμου ἀριστοτεχνῶν καὶ—τὰ λοιπὰ σοὶ εἶνε γνωστά.

Πρὸ πέντε ἐτῶν ὁ κύριος Ἑλλιοτ ἔγραψε πρὸς χάριν μου ζητῶν πληροφορίας παρὰ τινων παλαιῶν του φίλων ἐν Νέκ· Γόρκη καὶ εἰς ἀπάντησιν τῷ εἶπον ὅτι ὁ κύριος Θόρν εἶχεν ἀποθάνει πρὸ ἑνὸς ἔτους πτωχευμένος καὶ ὅτι ἡ οἰκογένειά του εἶχεν ἀναχωρήσει ἄγνωστον διὰ ποῦ. Ἀλλὰ θὰ τοὺς εὕρω καὶ πρέπει νὰ μὲ βοηθήσῃς, Γρηγόριε· βασιζομαι εἰς τὴν φιλίαν σου.

«Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ μὲ διατάξῃς, Σῶμερς· Ὅα διατρέξω ὅλην τὴν ἡπείρον πρὸς χάριν σου μόνος μου ἢ μετὰ σοῦ· ἔὰν δεῖσῃ· ἀλλὰ . . .

«Ἀλλὰ τί ; Σοὶ λέγω ὅτι ἐννοῶ νὰ τὴν εὕρω καὶ θὰ τὴν εὕρω· ἀρκεῖ νὰ ζῇ ! Τὸ ἐννοῶ καὶ θὰ τὴν εὕρω ! » ἐπαναλαμβάνων τὰς λέξεις ὡσεὶ θέλων νὰ καταπεῖσῃ ἑαυτὸν, ἀλλὰ συγχρόνως φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπόν του μετὰ ἀβεβαιότητος.

«Ναί· ἀλλὰ πιθανὸν νὰ τὴν εὕρῃς . . .

«Σύζυγον ἄλλου ; Καταλαμβάνω τί ἠθελες νὰ εἴπῃς. Ἐπίσης γνωρίζω ὅτι παράλογον εἶναι νὰ ἐλπίσω ὅτι θὰ ἐνθυμῇται καὶ τὸ ὄνομά μου. Ἐλπίζω ὅμως.

«Μόνον δι' αὐτὴν τὴν φορὰν, Βέσση. Αἱ παρειαὶ σου ὁμοιάζουν πρὸς τὰ ἴα, τὰ ὅποια ἐφύοντο εἰς τοὺς ἀγρούς τῆς παλαιᾶς μας κατοικίας, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἶναι τὸσον κουρασμένοι.

«Καὶ τί θὰ εἴπῃ ἡ Madame, ὅταν ἴδῃ ὅτι τὸ φουστάνι της δὲν ἐτελειώσεν ; Ὅχι, Ζάσκα, μὴ μου ζητῇς αὐτὴν τὴν χάριν.

«Ἀλλὰ ἡ Madame θὰ ἔχῃ τὸ φουστάνι της· θὰ προσπαθήσωμεν ν' ἀγρυπνήσωμεν ἀκόμη μίαν νύκτα καὶ τότε εὐκόλως τὸ τελειώσομεν. Ἀλλως τε θὰ ἔχωμεν νέον ἀντικείμενον σκέψεως καὶ ὀμιλίας.

«Καὶ νέον ἀντικείμενον πόθου ! » Ὡ Ζάσκα, αἱ παλαιαὶ ἐκεῖναι ἡμέραι ἦσαν τὸσον γλυκεῖαι, παρὰ πολὺ γλυκεῖαι. Ἐὰν ἡδυνάμην καὶ νὰ τὰς λησμονήσω.

Καὶ ἡ νεῖς ἀπέκρυπεν ἐντὸς τῶν χειρῶν τὴν μορφὴν, κλαίουσα ἡσύχως καθ' ἑαυτήν.

«Βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον θὰ συνειθίσῃς καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν, ἀγάπη μου, τῇ εἶπεν ἡ ἄλλη, θωπεύουσα ἀπαλῶς τὴν κόμην της. Καὶ εἰς ἐμὲ ἐφάνη σκληρὰ κατ' ἀρχάς, καὶ ἡ μόνη προσευχή, τὴν ὁποίαν ἀπέτεινον πρὸς τὸν πλάστην, ὅτε πολλὰκις νῆστις κατεκλινόμην, ἦτο νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ κοιμηθῶ τὸν ὕπνον, ἐξ οὗ πλέον νὰ μὴ ἐγερθῶ. Ἀλλ' ἔκτοτε ἔσχον καλλιτέρας σκέψεις. Ἐλπίζω νὰ ἐργασθῶ ὅλην τὴν ζωὴν μου, χωρὶς νὰ ἔχω ἄλλον νὰ μ' ἀγαπᾷ παρὰ σέ, ἀγάπη μου. Καὶ ὅμως πιστεύω εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶμαι νύχαριστημένη,—ἡ τοῦλάχιστον ἂν μὴ εὐχαριστημένη, ὑπομονητικὴ—ἐν προσδοκίᾳ τῆς ἐκεῖ ἐπάνω ὑπαρχούσης εὐδαιμονίας.

Καὶ λαλοῦσα ἔδειξεν ἔξω τοῦ παραθύρου, ὅπου τ' ἀπερχόμενα νέφη ἔδεικνυν τὴν διαγυῖν κυανότητα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ ὄψις της ἐλάμβανε ὕψος ἡρέμου ὑπομονῆς καὶ πίστεως.

Ἐπὶ τινὰ στιγμήν ἡ νεαρὰ κόρη ἔστατο ἐκεῖ ἀκίνητος, ὡσεὶ ἐν καινῶνι μετὰ τῆς ἀνατελεύσεως ἡμέρας· εἶτα στρέφουσα.

— "Ελα, Βέσση, εἶπε, σπόγγισε τὰ δάκρυά σου καὶ ἀκολούθησέ με· θὰ μᾶς ὠφελήσῃ καὶ τὰς δύο.

— "Ἄλλ' εἶμαι τόσον κουρασμένη· μοὶ φαίνεται ὅτι κατ' αὐτὰς δὲν ἵξεύρω τί θὰ εἴπῃ ἀνάπαυσις· καί, Ζάσκα, ἴδε πόσον λεπτὴ καὶ ἄχρους κατήντησεν ἡ χεὶρ μου, ὅπως ἦτο τῆς μητρός μου κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς ἀσθένειαν. "ὦ! καὶ νὰ ἦτο. . .

— Σιωπῇ! εἶπεν ἡ ἄλλη πηδῆσασα πλησίον τῆς ὡς πεφοβισμένη Κᾶτι· μοὶ λέγει· ὅτι ἡ ζωὴ διαφυλάσσει ἀκόμη εὐτυχίας διὰ σέ, Βέσση. Τίς ἵξεύρει ἂν ὁ μικρὸς σου ἐκείνος ζωγράφος, περὶ τοῦ ὁποίου μοὶ εἶπες—ὁ παῖς, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὸ ἐνθύμιον τῶν μαργαριτῶν πέραν τῆς θαλάσσης—δὲν ἔλθῃ πάλιν καὶ σέ ζητήσῃ;

— Μὴ ἀστειεύῃσαι, παρακαλῶ. Καὶ δὲν εἶμαι εἰς κατὰστασιν.

— Δὲν ἀστειδόμαι, Βέσση· τὰ πλέον περιέργα πράγματα συμβαίνουν σχεδὸν καθ' ἑκάστην εἰς τὸν κόσμον τοῦτον.

"Ἐκυψε καὶ τὴν ἐφίλησε καθ' ὃν τρόπον βλέπει τις μητέρα ἀσπαζομένην τὴν ἐπιθανάτιον μορφὴν ἀγαπητοῦ τέκνου. Εἶτα αἱ δύο κρατούμεναι ἐκ τῆς χειρὸς μετέβησαν ἀπὸ τοῦ χαμηλοῦ δωματίου εἰς τὸ φῶς φθινοπωρινοῦ ἡλίου.

"Ἦτο ἔργον θαυμάσιον ἡ "Εμπνευσίς τοῦ ζωγράφου. Περιέργον ὄνομα διὰ τοιαύτην εἰκόνα, ἔλεγον ὅσοι ἠγνόνουν πῶς ἡ πικρία καὶ μακαριότης τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας συνεκρινώντο εἰς τὸ φῶς καὶ τὴν σκιάν τοῦ ἀριστοτεχνήματος ἐκείνου· εἰς τὸ φῶς καὶ τὴν σκιάν, τῶν ὁποίων ὁ συνδυασμὸς καθ' ἑαυτὸν ἀπετέλει μίαν ποίησιν.

Νέα κόρη τὸ κέντρον τοῦ ἐνδιαφέροντος—ἐστίνετο ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ποδὸς τῆς, φέροντος κυανᾷ ὑποδήματα, τὸ εὐτελὲς σῶμα διαγραφόμενον μολὶς ἐντὸς τῶν πτυχῶν χιονώδους ὑφάσματος, τὸ ξανθὸν καὶ φαντασματικὸν πρόσωπον, καθαρῶς ἀποσπώμενον συννερωμένου οὐρανοῦ, οἱ χρυσοὶ τῆς βόστρυχοι, φερόμενοι ὀπίσω ὑπὸ τοῦ ποντείου ἀνέμου, ἐνῶ ἡ θάλασσα μολὶς διεγράφετο εἰς τὸ διάστημα· τὰ χεῖλη τῆς κεχωρισμένα, οἱ κυανοὶ τῆς ὀφθαλμοὶ δακρυσμένοι, μία λεπτὴ χεὶρ κρατοῦσα τοὺς γαλακτώδεις μαργαρίτας τοὺς περιερίσσαντας τὸν λαιμὸν τῆς, ἡ ἄλλη ἐκτεινομένη πρὸς τὴν μορφὴν γυμνόποδος παιδός, χυδαίως ἐνδεδυμένου, ἀπὸ τοῦ χαλκόχρου προσώπου καὶ τῶν ὠραίων ὀφθαλμῶν τοῦ ὁποίου διέφευγε ψυχὴ, συναισθανομένη ζωηρότατα τὴν ἀγωνίαν καὶ ἀπελπισίαν τῆς φυλακῆς τῆς, ψυχὴ διφῶσα καὶ πεινωσα, ἀποκεκλεισμένη ἀπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός καὶ τῶν δρόσων εὐτυχιστέρας ζωῆς.

"Ἐν τῇ πρὸς τ' ἄνω ἐστραμμένῃ προσώπῳ τοῦ παιδός, ἐν αὐτῇ τῇ στάσει του, διεφαίνετο αἶσθημα ἀπολῆας, αἶσθημα ἀπελπισίας, αἶσθημα τέλειον ὀδύνης· οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐξετείνοντο πέραν τῆς θαλάσσης, πρὸς τὸν ὀρίζοντα, ὅπου ἐφαίνοντο οἱ προάγγελοι τρικυμίας.

"Ὁ ζωγράφος—μὴ ἀνῆκων προφανῶς εἰς τὴν σχολὴν τῶν προρραφαηλιτῶν—ἔδραπνεν ὅλα τὰ μέσα τῆς τέχνης του ἐπὶ τῶν δύο κυρίως ἀντικειμένων ἐνδιαφέροντος, προικίζων οὕτω τὴν εἰκόνα του δι' ἀληθοῦς αἰσθημάτων.

Βλέπει τις ἀληθῶς εἰς τὴν εἰκόνα τὴν ἀπομεμακρυσμένην θάλασσαν, τὸν συννερωμένον οὐρανόν, τὸ διάγραμμα πῶλεως, καὶ πλησιέστερον χυδαίαν καλύβην μετὰ χαυλῶν θυρῶν καὶ τεθραυσμένων ὕαλων, σπουργίτην ἐπὶ κλάδῳ μεμαραμένην συκομωρέας καὶ ἄλλας τινὰς λεπτομερείας, ὅλας ἀναγκαῖα συμπληρώματα, ἀλλ' οὐδόλως ἀποσπῶντα τὴν προσοχὴν τῶν κυρίως ἐλκυόντων προσώπων—τοῦ τέκνου τῆς πενίας καὶ τοῦ τέκνου τοῦ πλοῦτου.

Πράγματι σπανία εἰκόν, εἰκὼν, ἣν ἐπὶ ὁλόκληρον ἡμέραν δύναται τις νὰ μελετήσῃ καὶ ν' ἀπέλθῃ μετὰ τοῦ αἰσθηματος ὅτι δύναται πλειότερα ἐξ αὐτῆς νὰ μάθῃ τὴν ἐπαύριον. Εἰκὼν ἔχουσα πνοὴν καὶ δύναμιν, εἰκὼν συγκινοῦσα, ἐγείρουσα παλμούς, ἐξευγενίζουσα.

Τὰ τέσσαρα δωμάτια, τ' ἀφισρωμένα εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἐν τῇ μικρᾷ ἀκαδημίᾳ τῶν σχεδιογραφημάτων, ἐπληροῦντο ζωγράφων καὶ ἑρασιτεχνῶν. Δύο νεάνιδες βαίνουνσι βραδέως ἐν μέσῳ τοῦ βρόντου πλήθους, ἕως οὗ εὐρίσκονται κατέναντι τῆς μαγευοῦσας πάντα θεατὴν εἰκόνης καὶ ἣτις ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τῆς ἑλξεως ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦτο, ἐνώπιον τῆς "Εμπνεύσεως τοῦ ζωγράφου.

— "ὦ! Βέσση, δὲν βλέπεις! ψυθιρίζει ἡ μεγαλειτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν, στρέφουσα τὸ βλέμμα τῆς ἀπὸ τῆς εἰκόνης πρὸς τὴν σχεδὸν παιδικὴν μορφὴν τῆς φίλης τῆς. Ἐφαντάσθης ποτὲ τίποτε τελειότερον;

"Ἄλλ' ἔμεινεν ἄνευ ἀπαντήσεως. "Ὅλον τὸ χρῶμα, ὅπερ ἡ δριμεῖα πνοὴ τῆς αὐγερινῆς αὔρας εἶχε δώσει εἰς τὴν μορφὴν τῆς Βέσσης Θόρν, ἐξέλιπεν αἰφνιδίως· τὰ χεῖλη τῆς ἦσαν ὠχρά, αἱ χεῖρες τῆς ἐξετείνοντο ὥσπερ τινος ὄνειρευομένου ἄγρια ὄνειρα· εἶτα τὰ βλέφαρα καταπίπτουσιν ἐπὶ τῶν κυανῶν ὀφθαλμῶν τῆς, καί, ὡς τεθραυσμένον Ἴον, καταπίπτει εἰς τὸ ἔδαφος ἀναισθητος καὶ ἡμιθανής.

Μὴ τρομάζης, κόρη μου. Νομίζω ἡ φίλη σου νὰ ἐλιποθύμησε μόνον. Τὰ δωμάτια εἶναι στενόχωρα καὶ πλήρη κόσμου σήμερον, λέγει καλὸς τις γέρων κύριος, φέρων τὴν ἀναισθητον Βέσσην εἰς τοὺς βραχίονάς του καὶ ἀποτιθέμενος αὐτὴν ἐπὶ χαμηλοῦ ἀνακλίντρου κάτωθι ἀκριβῶς τῆς εἰκόνης, ἣτις ἔζη ἐν τῇ μνήμῃ τῆς ἐπὶ τόσα ἔτη, ἣτις ἐκρέματο ὑψηλὰ εἰς ὕψος δυσθεώρητον δι' ἀνθρωπίνους ὀφθαλμούς ἐν τῇ στοῦ τῇ καλῶς κεκλεισμένη τῆς καρδίας τῆς, τῆς ὁποίας τὴν κλεῖδα μόνον ἡ Ζάσκα ἐκράτει.

"Ἡ Βέσση Θόρν ἐστέναξε καὶ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς.

— "ὦ, Βέσση, μοὶ ἐφάνη ὅτι ἀπέθανες!

"Ἡ Ζάσκα ἔκυψεν ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς μορφῆς, ἐφίλησε τὰ τρέμοντα χεῖλη καὶ βλέφαρα, γελῶσα καὶ κλαίουσα ὑστερικῶς.

— Καὶ θὰ μὲ ἀφήσῃς, Βέσση;

Νέος τις ὁρμᾷ ζωηρῶς ἀνάμεσον τοῦ πλήθους. "Ἐχει ὠχρὸν τὸ πρόσωπον, ζωηροὺς τοὺς ὀφθαλμούς, καίπερ βαθεῖς καὶ σταθεροὺς, καὶ ἐν τῷ ἥχῳ τῆς φωνῆς του δονεῖται ἡ δίψα καὶ ἡ ἐλπίς ἐτῶν πολλῶν.

— Εἴπατε Βέσση;

Καὶ εἰς μίαν στιγμὴν εὐρέθη γονυπετὴς πλησίον τῆς, ἀμέριμνος διὰ τὴν ἐκπληξιν τῶν περὶ αὐτὸν ἀπορούντων προσώπων—γονυπετὴς θερμαίνων ἐντὸς τῶν χειρῶν του τὰς μικρὰς ψυχρὰς χεῖρας τῆς, ἕως οὗ ἠδυνήθη νὰ τὴν ἀποκομίσῃ, στηριζομένην ἐπὶ τοῦ βραχίονός του, ἐξω τοῦ περιέργου πλήθους.

"Ἡ εὐτυχία παρέχει καὶ δύναμιν καὶ καλλονήν. Ἐνῶ ἡ Βέσση Θόρν ἐξηφανίζετο ἔχουσα ἐρυθρὰς τὰς παρειάς, τοὺς κυανοὺς τῆς ὀφθαλμοὺς μέλανας καὶ βαθεῖς ἐν τῇ εὐδαίμονι ἀπορίᾳ τῆς, ὡμοίαζεν ἐντελῶς πρὸς τὴν χρυσόκομον καλλονὴν τῆς εἰκόνης, εἰς τρόπον ὥστε αἱ συμπαθεῖς ψυχαὶ ὁρμεμφύτως, ἐνόησαν τὴν ἐν τῇ πραγματικότητι ρωμαντικότητά τῆς συναντήσεως καὶ ψιθυρισμοὶ "Ἄ! ὁ ζωγράφος!" "Ὅθι τὸ ἔλεγον!" "Παλαῖον αἶσθημα!" καὶ τὰ τοιαῦτα συνώδευσαν τοὺς ἀπερχομένους.

Μετὰ ἓνα μῆνα ἐξαφανίζεται ἡ "Εμπνευσίς τοῦ ζωγράφου ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς ἀκαδημίας καὶ δύο εὐτυχῆ ζεύγη διαπλέουσι τὴν θάλασσαν πρὸς θάλασσαν νέας καὶ εὐτυχῶς ζωῆς. Τὰ ζεύγη ταῦτα εἶναι ὁ Ζωγράφος καὶ ἡ "Εμπνευσίς του, ὁ Γρηγόριος καὶ ἡ Ζάσκα.

*Ἐξ ἀμερικανικοῦ περιοδικοῦ μετάφρασις ἐπὶ JOHN.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΗΤΗΡ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

— Δὲν ἐδικαιούμην νὰ τῇ ἀνακοινώσω τὴν εἰδήσιν! Διότι ἦτο πιθανὸν νὰ περιορίζετο τὸ πρᾶγμα εἰς ἀπλὴν φήμην καὶ ἔπειτα, ἀγαπητέ μοι Ριχάρδε, ἐσκέφθην ὅτι, ἐὰν ἦτο ἀληθές, σεῖς πρῶτος ὠφείλετε νὰ τὸ ἀνακοινώσητε εἰς τὴν μητέρα σας καὶ ὄχι ἐγώ. . .

Τὸ δεῦτερον ἐκεῖνος ἠσπάσατο τὴν χεῖρα τῆς σφόδρον ἐκεί-